

o avea, realizarea dreptății sau chiar răzbunarea. Consultând cu o deosebită atenție diverse critici cu privire la personajul principal, Ioan Morar face cu mare grijă distincția dintre starea de meditație a lui Hamlet și nebunia cu care a fost consacrat de o parte dintre criticii literari. După prezentarea mai multor opinii, autorul nostru scoate în evidență și dă o explicație în ceea ce constă nebunia Prințului, susținând ideea în care „starea de nebunie” era doar o simulare în scopul de a putea elabora o strategie pentru aflarea adevărului, sau pentru nu a fi descoperit în cazul în care ar fi deținut anumite informații. Conexiunea dintre religie/creștinism și cele întâmplate lui Hamlet nu întârzie să apară. Autorul, Ioan Morar, aduce în discuție „natura arătării” de care personajul principal nu este interesat, indiferent dacă este o arătare cerească sau diavolească. Cu toate acestea el nu ezită să ceară ajutorul ceresc: „Îngeri și soli cerești, păziți-ne!”. Singurătatea prin care trece se dovedește a fi necesară în primul rând pentru descoperirea propriei identități, pentru a reflecta asupra vieții și morții. Cu această ocazie el dovedește în continuare o mare încredere în Pronia divină. Pe parcursul lecturării acestei lucrări deducem împreună cu Hamlet că „rațiunea nu

este singura cale care duce la cunoașterea complexă și completă a tainelor”.

Prin lucrarea de față, scriitorul depășește etapele analizei de fond a vieții Prințului pentru a-i demonstra religiozitatea. El analizează pe rând cultura pe care acesta și-o însușise, inteligența, atitudinile, comportamentul, calitățile morale și spirituale (curajul, bunătatea, corectitudinea, credința), demonstrând: „că toate acțiunile și demersurile lui sunt raportate la divinitate”.

Lucrarea de față aduce o nouă interpretare, din punct de vedere teologic, a unui personaj dintr-o dramă, un personaj care pentru mulți dintre noi rămîne încă un mister. Ceea ce și-a dorit să realizeze preotul Ioan Morar prin prezentarea acestui erou este un lucru de apreciat, el nu doar și-a propus, ci a reușit să evidențieze trăsăturile creștine ale unui personaj dilematic. Acest demers, bine documentat în ceea ce privește critica literară universală și românească, nu ar trebui să fie doar o carte prin care acumulăm informații, el trebuie privit și din punct de vedere teologic. Atît la începutul lucrării cît și pe parcursul acesteia nu lipsesc învățăturile. Autorul și-a dorit, și a reușit, să lase cititorului timp pentru meditație...

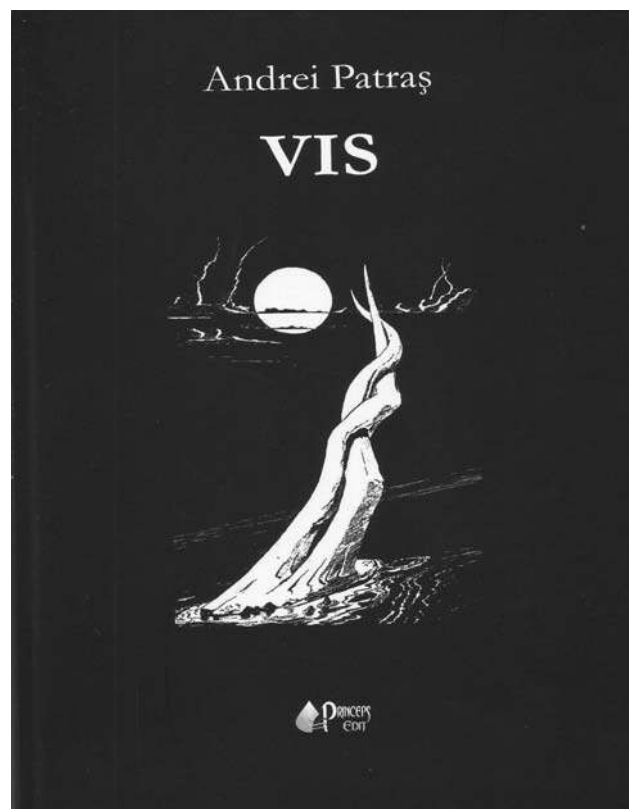

Octavian MIHALCEA

O MARE OGLINDĂ DE SÎNGE

Poemele cuprinse în volumul *Vis* (Prințps Edit, Iași, 2009) conțin ample itinerarii spre aflarea luminii, totul desfășurîndu-se sub necruțătorul vînt al extincției. Foarte reușita traducere a paradigmaticelor versuri poești din *The Raven* contribuie cu o fundamentare electivă de prim rang. Andrei Patraș știe că eterna renaștere va încununa mereu această aventură presărată cu pericole care este viața: „De-atîtea ori cîmpul a ars în fiecare vară,/ de-atîtea ori s-a prefăcut în scrum cîte-o iubire,/ dar tainic, într-o ultimă zvîcnire,/ presimt cum ierburi mari or să răsară...” (*Rod III*).

Emoționează fascinația pentru puritatea începutului. Astrul amintirilor, Luna, va veghea mereu incursiunile către origini. Alături de reluarea onirică a *Mioriței*, este readus în memorie arhetipalul profil al *Anei*, spre retrăirea pilduitoare a stării de dramă: „De plumb tîmple grele apasă./ Tu nu mai ajungi, nenuntită mireasă./ Pe drumuri de dor de-i veni,/ zidi-te-voi, Ană, în zorii de zi./ Apoi, eu căde-voi în hău/ și fi-voi izvor dezmiardînd trupul tău.../ Drumeții găsi-vor o cană/ din lut zămislită,

din trupul tău, Ană...” (Ană). Baladescul susține liniile de forță ale acestei poezii.

În registru profund, sufletul e supus diverselor vitriolări, puternicelor intemperii existențiale. Trecerea inexorabilă a timpului stinge parfumul florilor odată radioase. Propensiunea spre tămăduitoarea transcendență ține de o naturală soteriologie: „Sub raza candeliei aștept/ să vină de la Tine semnul./ Aprind lumina inimii./ Ca untdelemnul” (Rugăciune). Dar, pe pământ, rătăcirea ia forme diverse. Tentațiile pot foarte ușor macula chiar și ceea ce ar părea inviolabil. Înșelătoarele meandre ale mării poartă adânc în sânge aura infidelității. Luxura retează capete. Maxime relativități roiesc în jurul sufletelor, spre a le pierde. Sunt pașii strivitori ai decadenței. Aproape, îngenuncherea finală: „Foșneau mătasuri scumpe. La baluri și ospete./ în desfătări, cu chipuri/ viclene și supuse mă preamăreau curtenii./ Robit eram și orb. Deșartă frumusețe...// am fost cândva un rege. Acum străbat mereu/ cetățile. Prin porturi,/ beți mateloți mă strigă cu vorbe de ocară/ și-n palme cerșetori au bani cu chipul meu...” (Odă).

Fantasmă din multiforma lume a lui Shakti bîntuie imaginarul incandescent al poetului Andrei Patraș. Prezențe succubice, din zona damnatei Salomeea, provoacă arzătoare pasiuni. Incantații lascive invadează firea, clipele apogeului erotic pîrînd infinite. Valuri narcotizante din sfere iluzorii: „Ruguri mari în întuneric pe comori uitate ard./ lumi se zămislesc în taină, gîndul rană-n timp se face./ în miresme adînci de ambră, mosc și nard./ nevăzută treci prin zodii și soroace.// Urma de sălbăticiune ți-o cuprind cu un descîntec./ pe-a ta lină coapsă-un șarpe-n somn îți lunecă păgîn./ căutînd lunatic neroditul pîntec./ Singur cu-a ta umbră-ntruna mă îngîn” (Chipul nu-ți cunosc...).

Poetul încearcă și riscante cufundări în inefabilul eminescian. Într-o veritabilă cheie schopenhaueriană sunt etalate primejdiile amorului, ce planează asupra emotivelor tipuri umane închinată lirismului. Pasiunea ia valori cvasi-demoniace. Sincerele sentimente pot fi atinse cu perfida aripă maculantă a desacralizării. Inimile tresar, profund lezate în elanul fuziunii cu absolutul. Femei cu aparență candidă ascund autenticul chip al străineii, ceea ce poate conduce chiar la moarte: „Ca în mrejele-i întinse la picioare să îi cadă,/ ea războinicului aspru îi întinde dulce nadă,/ iar istoria e plină de trădări fără de număr.../ Să nu crezi femeia care-și

lasă capul pe-al tău umăr./ Să nu crezi femeia dacă pe-al tău umăr ea va plînge./ căci ca fiara lîngă pradă, ce sătulă-i doar de sânge,/ adormită e o vreme, dar-ca fiara din pustie –/ cînd se va trezi din somnu-i va sări să te sîfșie” (Scrisoarea V – variantă imaginară).

Despărțirea, ruperea unei legături visată a fi indestructibilă, brăzdează adînc trupul versurilor lui Andrei Patraș, pe fondul dorinței scufundării în absolutul amoroș. Deocamdată primează bestiarul infernal. Avem o elocventă cronică a *tărîmurilor pierdute*. Forme și culori romantice vorbesc despre osînde coșmarești. Otrăvite hăituri răsună din abis. Apele Styxului răvășesc bolnave zone ale tăcerii, într-o viscerală cavalcadă ce coboară, tot coboară: „Veșnice răni frămîntă turbatele făpturi/ ce își preschimbă-ntruna chipuri slute/ cu năclăite boturi și-nveninate guri./ Spurcata răsuflare greul văzduh împute.// Robiți, nelegiuiții se-adună laolaltă/ încrîncenați, cu putrede artere./ De-atîtea munci cumplite, fără odihnă saltă/ în spasme ale Iadului viscere...” (Infernul – variantă).

Nostalgia devine cotropitoare. Toamna sufletului conduce și acaparează. Din fericire, mai putem găsi sprijinul vital în cele perene. Însă, inevitabil, acest univers poetic e marcat de prezența flagelantă a morții. Piesa thanatică se va desfășura în continuare: „...e miez adînc de noapte. Tăcere blestemată./ A împietrit de mult a morții horă,/ iar timpul lacom clipele-și devoră/ și orologiul a-ncetat să bată...” (Balul). Interiorizarea apropie conștiința de elementar. Persistă amenințarea stingerii. Pas cu pas. Evaziunea spre nemărginirile visului e soluția cea mai la îndemînă. Idilice reprezentări mai atenuază tonul saturnian al poemelor lui Andrei Patraș: „Corăbii parcă prind contur/ pe bolta cu talazuri de azur/ și-alunecă spre soare-apune/ prin clare unde spre cerești lagune” (Poveste). Zăpezile villonești stîrnesc regrete. Fumul, visul, roua, ceața accentuează existența aparte a cuvintelor ce se destramă. Detaliile expresioniste fundamentează apăsarea: „...văzut-am războinici plîngînd cum copiii,/ corbi grei ce din leșuri, în negre ospete, tot rup,/ cetatea pierind în robie/ cum sufletu-n tremur se smulge din trup...” (Văzut-am...). Erosul ține foarte mult de visele singelui, de *beția* epidermei. Poeziile lui Andrei Patraș invocă izvorul dorului într-o lumină de lună fermecată. Inima e înfrățită cu păsările. Argintul nopților visează lumina într-o mare oglindă de sânge.